

Virusbeheersing in pootaardappelen

Wat kunnen we nog extra doen ?

Delphy Akkerbouw Noordwest

3 februari 2026 / J. Salomons

Worldwide Expertise for Food & Flowers

1

Inhoud

- **Ontwikkelingen toelatingen aardappel**
 - situatie insecticiden / inzicht effect virusolie
- **Samenvatting veldproeven Delphy**
 - resultaten 2023-2025
- **Wat kunnen we nog extra doen qua beperking virusoverdracht?**
 - opties "luizen misleiden" / bufferzone rondom / spuitomstandigheden

2

Aardappel - actualiteiten 2026

- **Onkruidbestrijding**
 - 2026: zonder Sencor e.a. // Gofor (vanaf 2027)
- **Phytophthora: ook in 2026 afwisselen & combineren !**
 - eind 2025: veel aardappelopslag ziek / nieuwe isolaten liggen op de loer ...
 - nieuw:
 - Divexo (Enervin + propamocarb) / Pergovi Pro (Revus + propamocarb)
- **Luizen & virus: hoe houden we het beheersbaar ?**
 - scherpere eisen etiket Gazelle e.a. (niet meer in)
 - Y-virus: aanpassing inrichting percelen nodig?

3

Ontwikkelingen insecticiden aardappel

(1)

- **Herregistratie Gazelle**
 - Vanaf **2026**:
 - niet meer in
 - maximaal **1x** voor sluiten gewas / óf **2x** na sluiten gewas
 - vanaf **50% bedekking**
 - Perceelsranden algemeen:
 - **DRT 97,5 + teeltvrije zone 1,75 mtr**
 - **DRT 95 + teeltvrije zone 2,5 mtr**
 - **DRT 90 + teeltvrije zone 3 mtr**
 - Toepassen t/m augustus
 - Geldt ook voor: Antilop / Wopro Luisweg / Inter Aprid SG / .. (wsl.)

4

Ontwikkelingen insecticiden aardappel

(2)

- **Einde toelating algemeen: Karate Zeon / Ninja**
 - Karate granulaat heeft nog wel toelating (*geen luizenwerking*)
- **Overig:**
 - naast Mavrik nu ook Karate Next (*tau-fluvalinaat, 1x tegen luizen*)
 - Sumicidin Super e.a.: na herregistratie minder toepassingen / drifteisen
 - toekomst Nemathorin na 2026 ??
- **Klimaat & bladluizen:** gunstiger voor de luis !

= zoektocht extra ondersteuning viruspreventie blijft nodig

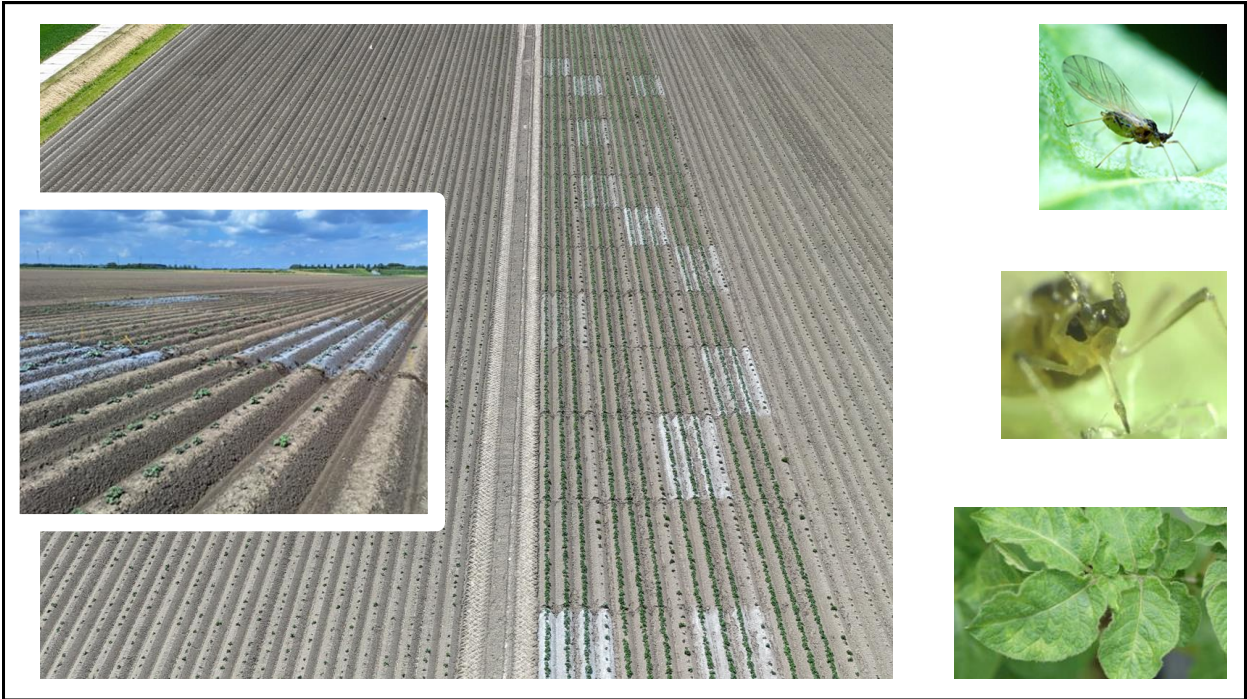
5

Werking minerale virusolie ?

= voorkomt vooral opname Y-virus uit al zieke bronplant !

- eerdere aanname "olie maakt snuit luis schoon" klopt niet geheel
 - weinig effect virusolie op nog gezonde plant áls luis wel besmet is
- verklaart ook een deel van diverse teleurstellingen
- **Bronnen qua onderzoek hiernaar (o.a):**
 - Proef WUR 2022 / PPO bloembollen Lisse 2009 - 2012
- **Praktijk:**
 - pas stoppen als gewas "selectie-schoon" is (*snelle groei: 2x per week !*)

6

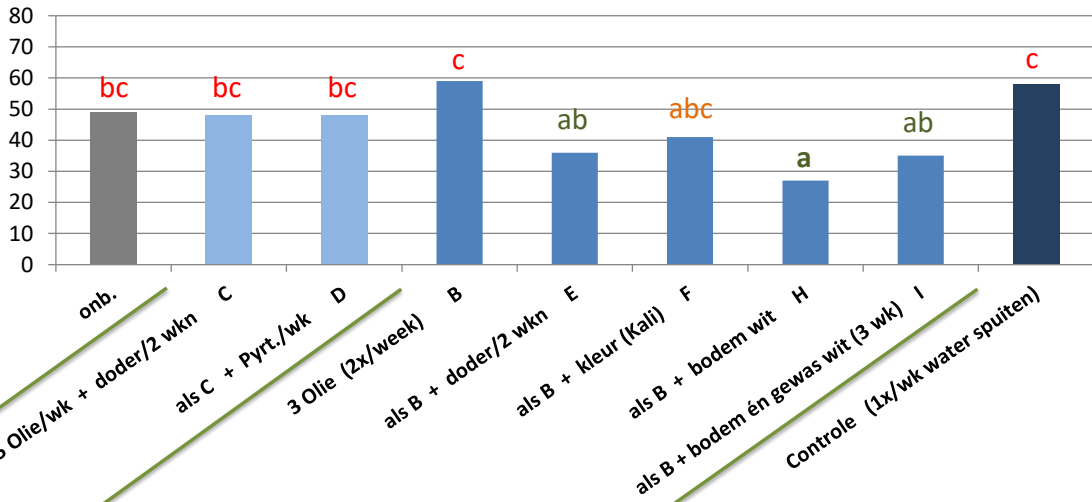
9

Objecten veldproeven 2023 - 2025 hoofdlijnen !			
Thema	Vooraf / tijdens opkomst	Minerale virusolie gehele seizoen	Toevoeging
Standaard	-	6,25 ltr Olie-H wekelijks	pyrethroïde / week luizendoder / 2 weken
Alleen virusolie <i>(varianten divers)</i>	-	5 - 3 ltr, 2x per week	-
Alleen virusolie + bodem invloed	witmaken of haver	3 ltr, 2x per week	-
Gewas invloed <i>(vanaf 2025)</i>	silicium	-	-

11

% viruszieke planten (3 herhalingen) - Delphy veldproef 2023

NB: visueel beoordeeld via nateelt objecten in 2024, Swifterbant

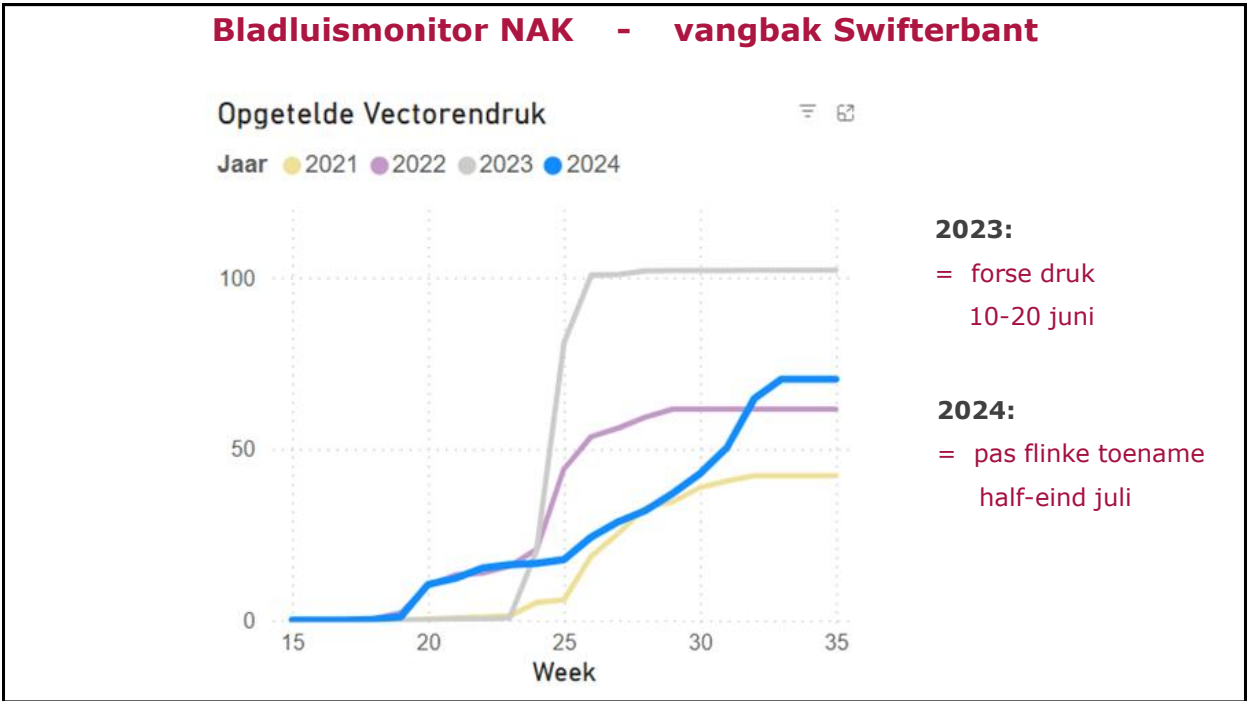
Statistiek: F-prop. **0,046** / LSD 19,7 %

12

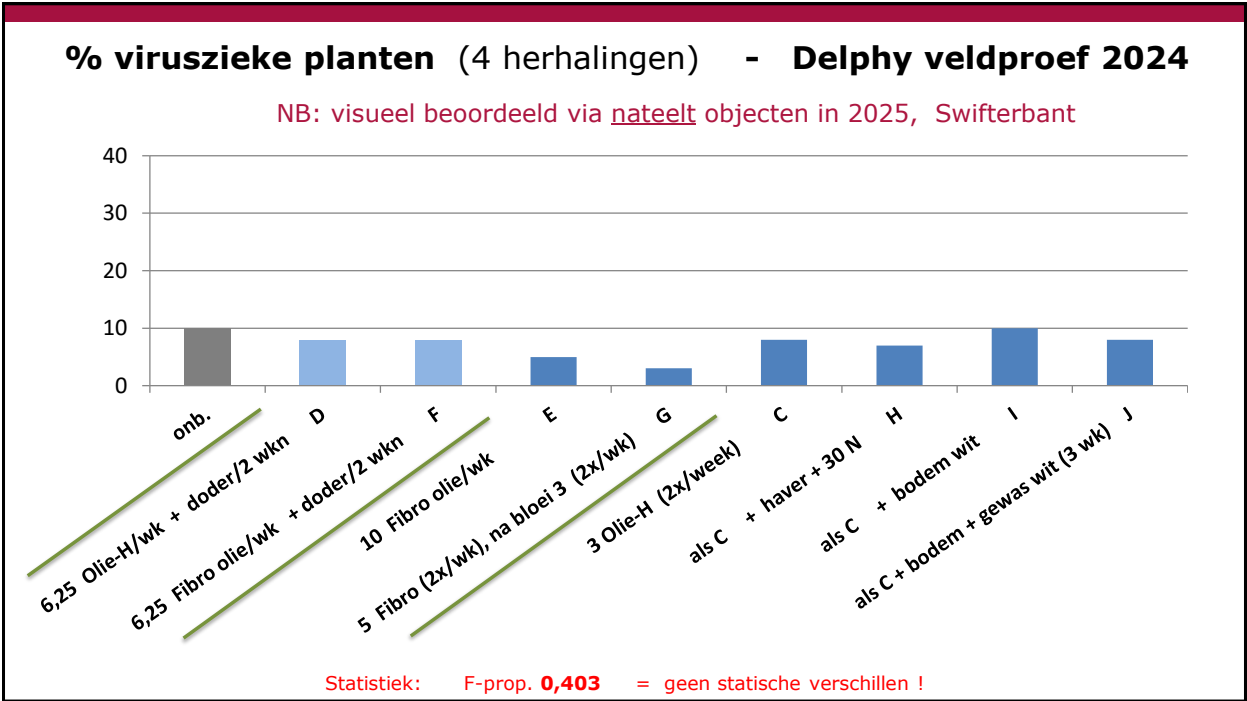
Analyse veldproef 2023

- **Witmaken van de ruggen: gedaan op 6 juni**
 - precies enkele dagen voorafgaand hoge luizendruk / vectordruk
 - goed eindresultaat
- **Tegenvallend effect virusolie**
 - echter: in veldproef 2023 zijn de rijen met 100% viruszieke planten niet meegespoten met virusolie bij betreffende objecten.
 - huidige inzicht qua werking virusolie verklaart het slechte effect
 - **virusolie beperkt vooral opname Y-virus uit al zieke plant !**

13

14

15

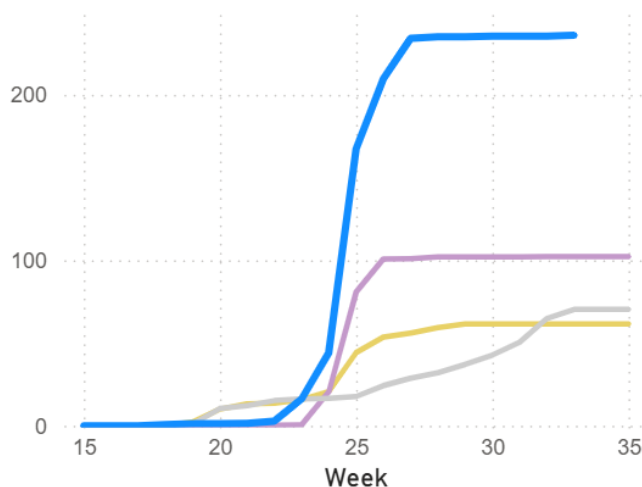
Analyse veldproef 2024

- **Witmaken van de ruggen: gedaan op 28 mei**
 - 1^e luizen divers echter ca. 15 mei / pas hogere vectordruk vanaf juli
 - geen resultaat witmaken
- **Virusolie: relatief nog beste effect**
 - hoogste doseringen virusolie in beginfase (*niet significant*)
 - daarbij weinig verschillen in knollen per m² / opbrengsten
 - idem niet significant

Bladluismonitor NAK - vangbak Swifterbant

Opgetelde Vectorendruk

Jaar ● 2022 ● 2023 ● 2024 ● 2025

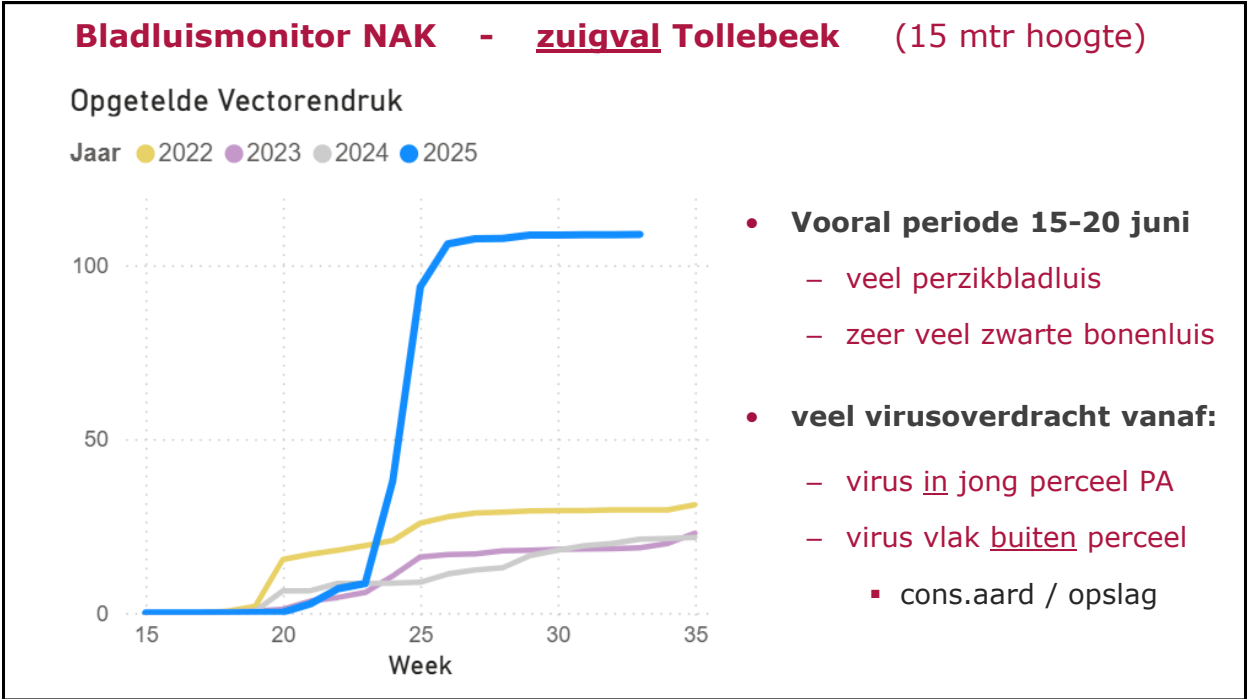

2025:

= zeer forse druk

15-20 juni

(dubbel t.o.v. 2023)

20

Objecten veldproeven 2025 aanpassingen

Thema	Vooraf / tijdens opkomst	Minerale virusolie gehele seizoen	Toevoeging
Standaard	-	6,25 ltr Olie-H wekelijks	pyrethroïde / week luizendoder / 2 weken
Alleen virusolie <i>(varianten divers)</i>	-	5 - 3 ltr, 2x per week	-
Alleen virusolie + bodem invloed	witmaken of haver	3 ltr, 2x per week	-
Gewas invloed <i>(vanaf 2025)</i>	silicium	-	-

- **Standaard-schema:**
 - ook 2x Mavrik,
overig Sumicidin
- **Witmaken:**
 - naast kaolin ook
product van Dynaplak
 - Branco
- **Vooraf:**
 - ook object met
3 ltr SilicaPower (veur)

23

Eerste indicaties veldproef 2025

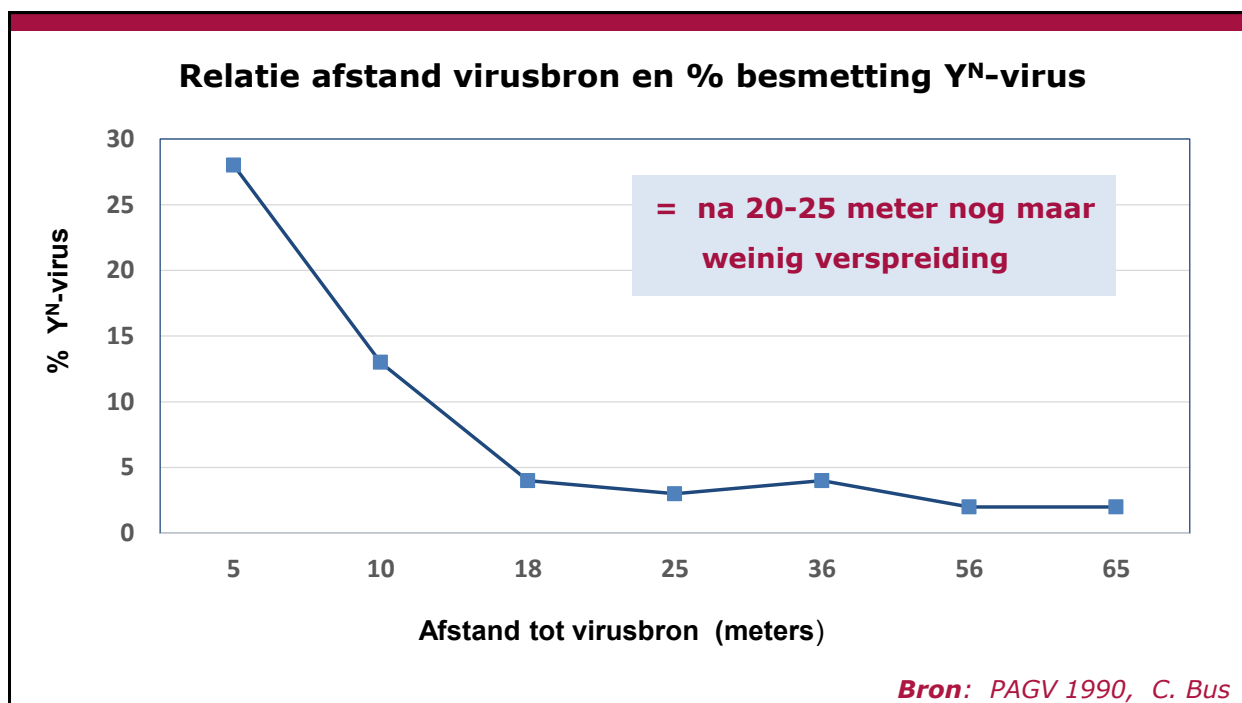
- **Witmaken ruggen: gedaan op 9 mei** (opkomst $\pm$ 14 mei)
 - behoorlijke neerslag 23 mei (*forse vervaging witte bodem*)
 - hoge vectordruk vanaf 12-15 juni
- **Voorlopige uitkomsten**
 - van enkele objecten al wel een Elisa-toets uitgevoerd:
 - geen significante verschillen infecties Y-virus
 - **resultaat gehele nateelt in 2026 afwachten !**
 - Opbrengsten / aantal knollen per m² (28-55 mm)
 - geen significante verschillen

Aanvullende opties voor beperking virusoverdracht (t.a.v. Y-virus gevoelige rassen)

Y-virus
gevoelig
ras(sen)

27

Beperking overdracht Y-virus ?

Vanaf 25 mtr bufferstrook via "virusval" werkt ook!

- Invulling virusval via:
 - **niet-virusgevoelig ras**
 - na aantal prikken is luis het Y-virus kwijt
 - **ander gewas; o.a. graan**
 - praktisch ??
 - eerste 25 mtr rondom
 - juist intensief virusolie blijven toepassen

A Delphy Solutions company

28

Beheersing bladrol ?

- **Betreft persistent virus**

- overdracht door perzikbladluis (+ aardappeltopluis, boterbloemluis)
 - waardplanten: aardappel // doornappel, herderstasje
- pas na circa 1 dag op zieke plant is luis besmet (*dan echter permanent !*)
 - voorheen werkten producten als Actara / Amigo goed

- **Regelmatige inzet systemische insecticiden nodig**

- ook Y-virus tolerante rassen behandelen !!
 - minerale virusolie helpt niet tegen bescherming bladrolvirus

29

Virusbeheersing in 2026 - samenvatting

- **Preventief t.a.v. Y-virus: opties vóóraf** (*bij gevoelige rassen*)
 - stammen: gaasdoek // opties vervolggaren: stro - haver - witmaken
 - algemeen **25 mtr** rondom: niet-gevoelig ras/gewas
- **Virusolie voorkomt vooral opname uit bronplant** (*ziek*)
 - tijdig starten! (*afh. luisdruk*) / snelle groei = kort interval (*3-4 daags*)
- **Inzet luizendoders**
 - Oók t.a.v. bladrol / per 10-14 dagen volle dosering / **"opname-weer"**
- **Tijdige selectie - Voorkom hergroei - Divers**
 - vroeg gewas, afstemming bemesting, optimale loofdoding etc.
 - silicium ? / ...

30

**Bedankt
voor de aandacht !**